

Ponedeljek, 2.8.2004

| pošlji prijatelju | natisni |

Različni domači in tuji odzivi na kvotni sistem

Zakon o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov za zdaj še na papirju, treba bo sprejeti še uredbo

Iva Gruden

LJUBLJANA - Kljub novemu zakonu o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov, ki ga je državni zbor sprejel maja letos, se zaposlitve željnim invalidom verjetno še ne obetajo boljši. Zakon sicer prinaša veliko novosti, vendar še ne vemo, kako se bodo uveljavile v praksi. Res pa naša država s tem uresničuje tudi smernico Sveta Evropske unije o uvajanju splošne politike za enako obravnavo in zaposlovanje ter resolucijo o enakih možnostih zaposlovanja invalidov. Novi zakon je nadomestil zakon o usposabljanju in zaposlovanju invalidnih oseb iz leta 1976, ki je že dolgo klical po spremembah.

POZITIVNA DISKRIMINACIJA

Mihael Cigler, predsednik sveta Zavoda Hrastovec Trate se je z obiska v Bruslju vrnil zadovoljen: "Druge države šele pripravljajo gradivo, mi pa imamo že zakon; ste morajo le še projekti in programi." Zdaj si mnogi obetajo povečanje stopnje zaposlenosti in zaposljivosti invalidov, povečanje socialne vključenosti, enakovredno udeležbo na trgu dela in prerazporeditev denarja iz pasivnih v aktivne ukrepe na področju zaposlovanja. Novosti bodo recimo pravica do zaposlitvene rehabilitacije, zaščitno in podporno zaposlovanje, zaščitena delovna mesta, doloitev primernih delovnih mest za invalide, možnost odpovedi pogodbe o zaposlitvi, spodbude za delodajalce, subvencije in kvotni sistem. Slednji kot ukrep pozitivne diskriminacije pomeni obvezno zaposlovanje določenega števila invalidov za vsa podjetja, ki zaposlujejo vsaj dvajset delavcev. Delodajalci bodo morali tudi sklepati poslovne pogodbe s predpisano višino stroškov dela in hkrati plačevati prispevke v Sklad za spodbujanje zaposlovanja invalidov.

Za **Karla Destavnika**, direktorja CenterKontura, vodjo projekta Ljubljanski zaposlitveni center, so kvote najpomembnejše, "vendar zakon bo dejansko stopil v veljavo šele takrat, ko bodo sprejeli uredbo o kvotnem sistemu. Upamo, da se bo to zgodilo še letos."

Stara zakonodaja ni dopuščala odpuščanja invalidov, zato so se delodajalci izogibali zaposlovanju. Po novem zakonu o delovnih razmerjih iz leta 2003 so podjetja z več kot petimi zaposlenimi invalide sicer lahko odpustila, toda šele po presoji posebne komisije in po zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. A ta komisija nikoli ni bila imenovana prav zaradi bojzani pred

množičnim odpuščanjem. "Toda dokler ne bo uredbe o kvotah, odpuščanje še vedno ne bo možno," ugotavlja tudi podsekretarka na ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve (MDDSZ)

Damijana Peterlin .

KAKO PRITI V SLUŽBO

Kvote se bodo razlikovale glede na dejavnost, še pravi Peterlinova, saj naj bi to k zaposlovanju spodbudilo tudi druge delodajalce, ki še ne zaposlujejo invalidov. Tudi Mednarodna organizacija dela ILO je leta 2002 sprejela kodeks o ravnanju z invalidnostjo na delovnem mestu. Ta delodajalcem priporoča, da se je s tem treba zaeti ukvarjati. Pravnica **Mateja Toman** je distrofiarka, zaposlena pa je v podjetju Bori kot razvojna usklajevalka. Meni, da je za invalida najtežji problem prihod v službo: "V našem podjetju je med zaposlenimi približno polovica invalidov, tako da jim je vzdušje naklonjeno in nikakor ne podcenjuje." Ker je na invalidskem vozičku, potrebuje pri svojem delu dovolj prostora. Zato je v pisarni, v kateri bi lahko bili trije ljudje, sama. Prepričana je, da daje zakon dobra izhodišča, predvsem v zvezi s kvotnim sistemom. "Toda njegov uspeh je težko predvideti, saj je odvisno predvsem od družbe, kako ga bo sprejela v vsakdanjem življenju. Tudi v tujini se na kvotni sistem različno odzivajo," je še povedala Tomanova.

Skoraj 9000 nezaposlenih invalidov

V Sloveniji imamo kar 8875 nezaposlenih invalidov, kar je 9,2 odstotka vseh brezposelnih. Med njimi je 61,3 odstotka nezaposlenih moških invalidov, 38,7 pa žensk. Največ jih ima prvo stopnjo izobrazbe, v glavnem pa so stari od 50 do 60 let. Strokovnjaki pravijo, da jih lahko največ najde zaposlitev v industriji in trgovini. Najbolj problematičen pa je javni sektor, kjer sta zaposlena dva odstotka invalidov, saj bi z dvigom kvote za plače namenili več denarja iz proračuna.

[Vaš komentar na članek](#) →

Copyright Dnevnik 2004 (C)